

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	83-25/290732
Otsuse kuupäev	31.03.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Ühispakkujate Kivirahnu OÜ ja JMV OÜ vaidlustus Rakvere Vallavalitsuse riigihankes „Tõrma kalmistu hooldus“ (viitenumber 290732)
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Kivirahnu OÜ ja JMV OÜ, esindaja Ilmar Veiman Hankija, Rakvere Vallavalitsus Kolmas isik, FSE CAPITAL OÜ

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 192 lg 3 p-i 7 alusel

Jätta ühispakkujate Kivirahnu OÜ ja JMV OÜ vaidlustus ja kahju hüvitamise taotlus läbi vaatamata.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 11.02.2025 avaldas Rakvere Vallavalitsus (edaspidi Hankija) riigihangete registris lihthankena läbiviidava riigihanke „Tõrma kalmistu hooldus“ (viitenumber 290732) (edaspidi Riigihange) hanketeate. Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitati kuus pakkumust.

Rakvere Vallavalitsuse 19.03.2025 korraldusega nr 75 (edaspidi Korraldus) võttis Hankija vastu otsused pakkumuste vastavaks tunnistamiseks, pakkujate kvalifitseerimiseks, ühispakkujate Kivirahnu OÜ ja JMV OÜ kvalifitseerimata jätmiseks ja kõrvaldamiseks ning FSE CAPITAL OÜ pakkumuse edukaks tunnistamiseks.

2. 30.03.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) ühispakkujate Kivirahnu OÜ ja JMV OÜ (edaspidi Vaidlustaja):

1) vaidlustus Hankija otsustele jätta Vaidlustaja kvalifitseerimata ja kõrvaldada ning tunnistada

¹ Riigihangete seadus

edukaks FSE CAPITAL OÜ pakkumus;

2) taotlus tühistada Riigihange;

3) kahju hüvitamise taotlus.

Vaatamata asjaolule, et vaidlustuses on ka kõrvaldatavaid puudusi, ei tagasta vaidlustuskomisjon vaidlustust puuduste kõrvaldamiseks, kuna vaidlustuses ja kahju hüvitamise taotluses on muuhulgas sellised puudused, mille kõrvaldamine ei ole võimalik ja mille tõttu tuleb need jätta läbi vaatamata.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

3. Vaidlustus Hankija otsustele Korralduses

3.1. RHS § 192 lg 3 p-i 1 kohaselt jätab vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata ja tagastab selle oma otsusega vaidlustajale, kui vaidlustus ei ole esitatud tähtaegselt.

RHS § 189 lg 4 kohaselt peab vaidlustus lihthankemenetluses [---] olema laekunud vaidlustuskomisjonile *kolme tööpäeva jooksul alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, kuid mitte pärast hankelepingu sõlmimist.*

Käesoleval juhul nähtub riigihangete registrist, et Hankija viib Riigihanget läbi lihthankemenetlusena ja Korraldus on saadetud riigihangete registri kaudu pakkujate, sh ka Vaidlustajale, 21.03.2025 kell 9.55. Vaidlustuse p-is 1 on Vaidlustaja ka ise kinnitanud Korraldusest teadasaamist samal päeval: *Vaidlustaja sai Korraldusest ja oma õiguste rikkumisest teada 21.03.2025, tutvudes riigihangete registris vastava hankedokumentatsiooniga.* Seega eeldades, et Hankija viib läbi lihthankemenetlust, oleks pidanud vaidlustus Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmise ja kõrvaldamise ning FSE CAPITAL OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele laekuma vaidlustuskomisjonile hiljemalt 26.03.2025.

3.2. Vaidlustuskomisjon mõnab, et Riigihanke eeldatav maksumus, mida Hankija ei soovinud avalikustada, aga ka esitatud pakkumuste maksumused 36 kuu kohta, ületavad RHS § 14 lg-s 1 sätestatud lihthanke piirmäära teenuste hankelepingu korral, mis on 30 000 eurot, ega andnud Hankijale õigust viia Riigihanget läbi lihthankemenetlusena.

Hankemenetluse liigi vale valik võib olla riikliku järelevalve esemeks, mida viib RHS 9. peatükis sätestatud korras läbi Rahandusministeerium. Vaidlustuskomisjon on teavitanud Rahandusministeeriumi valest hankemenetluse liigi valikust Riigihankes telefoni teel.

3.3. Isegi kui lähtuda asjaolust, et Hankija on valinud vale hankemenetluse liigi ja jätnud sellega ebaõige mulje kohaldatavatest menetlusreeglitest, tuleb vaidlustus Hankija otsustele jätta läbi vaatamata RHS § 192 lg 3 p 7 alusel, kuna Vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus.

3.3.1. RHS § 185 lg-st 1 tulenevalt olema hankija otsuste peale vaidlustuse esitamiseks iga konkreetse nõude osas täidetud kaks tingimust - vaidlustatav hankija otsus peab olema õigusvastane ja rikkuma samaaegselt ka vaidlustaja õigusi. Vaidlustuskomisjon ei pea kontrollima hankija otsuse seaduslikkust ja jätab vaidlustuse RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel läbi vaatamata, kui ta jõuab järeldusele, et see ei puuduta vaidlustaja õigusi.

Riigikohus on kohtuasjas nr 3-3-1-65-11 (p-d 16 ja 17) märkinud, et [---] vaidlustuskomisjonil tuleb omaalgatuslikult kontrollida, kas vaidlustajal on vaidlustuse esitamise õigus ja [---] kas vaidlustatav hankija tegevus sai rikkuda vaidlustaja subjektiivseid õigusi. Kohtupraktika kohaselt on isikute hankemenetluses osalemise ainus seaduslik eesmärk majanduslik huvi sõlmida hankeleping. Seega tulenevalt RHS § 185 lg-st 1 on riigihanke vaidlustusmenetluses kaitstav õigushüve õiguspärane hankelepingu sõlmimise võimalus. Vaidlustuse rahuldamine peab aitama kaasa Vaidlustaja õiguste kaitsele või rikutud õiguste taastamisele ja vaidlustatavad ei ole need otsused, mis seda eesmärki ei teeni.

3.3.2. Riigihanke alusdokumentidest nähtuvalt on ainuke hindamiskriteerium pakkumuse maksumus, *vähim on parim*. Vaidlustuskomisjon tuvastas Korraldusest, et Vaidlustaja pakkumuse maksumus oli 140 040 eurot, OÜ HKP pakkumuse maksumus 132 660 eur ja OÜ N-JAAP pakkumuse maksumus 136 440 eurot, st Vaidlustajal puudub võimalus jõuda hankelepingu sõlmimiseni Hankijaga isegi juhul, kui tema kvalifitseerimise ja kõrvaldamise ning ka FSE CAPITAL OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise otsused on õigusvastased.

OÜ HKP OÜ ja N-JAAP kohta tehtud otsuseid vaidlustatud ei ole (vaidlustusest nähtuvalt ei olnud need vaidlustuse esemeks) ega ole nende otsustega seotud muid Vaidlustaja eesmärke.

3.3.3. Kuna Vaidlustaja pakkumuse maksumus on selline, et tal ei oleks võimalik jõuda hankelepingu sõlmimiseni Riigihankes isegi juhul, kui tunnistataks kehtetuks Hankija otsus Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmise ja kõrvaldamise kohta ning FSE CAPITAL OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise kohta, siis Vaidlustajal puudub vaidlustatud otsuste vaidlustamise kaudu võimalus jõuda Riigihankes hankelepingu sõlmimiseni Hankijaga, st Vaidlustajal puudub subjektiivne õigus eespool nimetatud otsuse vaidlustamiseks ja vaidlustus tuleb jätta RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel läbi vaatamata.

4. RHS § 192 lg 3 p 7 alusel tuleb jätta läbi vaatamata ka vaidlustus osas, milles on esitatud taotlus *tühistada Riigihange tervikuna*.

Vaidlustuskomisjoni pädevus on sätestatud RHS-i 8. peatükis ja vaidlustuskomisjon ei menetle ühelgi juhul taotlust hankemenetluse (tervikuna) kehtetuks tunnistamiseks (*tühistamiseks*). Vaidlustuskomisjon märgib, et riiklikku ja haldusjärelevalvet, mille tulemusel võib enne hankelepingu või raamlepingu sõlmimist teha hankijale ettekirjutuse riigihanke menetluse kehtetuks tunnistamiseks, viib läbi Rahandusministeerium RHS 9. peatükis sätestatud korras.

5. Kahju hüvitamise taotlus

Vaidlustaja on esitanud vaidlustuses taotluse *Kohustada hankijat läbivaatama vaidlustajatele hankija õigusvastase tegevusega põhjustatud kahju*.

RHS § 185 lg 6 kohaselt võib pärast hankelepingu sõlmimist kahju hüvitamise taotluse esitada vaidlustuskomisjonile ettevõtja, kellega jäi hankeleping sõlmimata hankija õigusvastase otsuse või riigihanke alusdokumendi tõttu, välja arvatud juhul, kui ta ei ole õigeaegselt hankija otsuseid või riigihanke alusdokumente vaidlustanud, kuigi tal oli see võimalus olemas.

Seega on esimene eeldus kahju hüvitamise taotluse esitamiseks, et hankeleping Riigihankes on juba sõlmitud. Antud juhul ei nähtu riigihangete registrist hankelepingu sõlmimise fakti (st täitmata esimene eeldus), rääkimata sellest, et see oleks tulnud sõlmida Vaidlustajaga (st täitmata teine eeldus – vt otsuse p 3.3 ja selle alapunktid). Seega ka kahju hüvitamise taotluse esitamiseks puudub Vaidlustajal õigus ja see tuleb jätta samuti RHS § 192 lg 3 p 7 alusel läbi vaatamata.

6. Elektrooniliselt esitatud vaidlustuse tagastamine ei ole vajalik.

Hankija ei või RHS § 201 lg-st 3 tulenevalt anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne seitsme päeva möödumist vaidlustuse läbi vaatamata jätmise ja tagastamise otsuse teatavaks tegemisest.

Kuna vaidlustus jääb läbi vaatamata, on Vaidlustajal õigus nõuda riigilõivuseaduse § 15 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu tagastamist. Riigilõivu tagastamise taotlus tuleb esitada vaidlustuskomisjonile vastavalt riigilõivuseaduse §-le 12.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk